

# Jaarverslag 2022 van LTO Noord afdeling Heerhugowaard-Langedijk-Schagen (HLS)



## LTO Noord afdeling Heerhugowaard-Langedijk-Schagen (HLS)

LTO Noord-KAVB afdeling HLS behartigt de belangen van de agrariërs in de gemeenten Dijk en Waard (voorheen Heerhugowaard en Langedijk) en Schagen. De plaatsnamen komen terug in de afdelingsnaam.

De afdeling telt momenteel 137 (LTO Noord) + 33 (enkelid KAVB) = 170 bedrijfsleden op een totaal van 361 leden en is op 1 januari 2013 opgericht.

LTO Noord en de KAVB werken op afdelingsniveau al langere tijd samen en zijn volledig geïntegreerd met één gemeenschappelijk bestuur.

De afdeling heeft bestuursleden die verspreid zijn over het werkgebied. Op deze manier worden de signalen per regio goed opgepikt en weet het bestuur wat er leeft in het gebied. Via nieuwsbrieven, e-mail, ledenavonden, persoonlijke gesprekken, telefonisch en via sociale media blijven we in contact met de leden. Via huiskamerbijeenkomsten proberen we de contacten met de leden verder te versterken. Dit was in 2022 door de coronasituatie een deel van het jaar niet mogelijk.

Het bestuur wordt versterkt door adviseurs vanuit de Agrarische Jongeren.

Hoofdtak van de afdeling is het contact met de gemeenten. Het gaat hierbij om zaken als bestemmingsplannen, huisvesting seizoenwerkers, prut op wegen, onderhoud wegen, bereikbaarheid en alle andere zaken die belangrijk zijn voor agrarisch ondernemers. Ook is er overleg met het HHNK over waterberging, schouw en waterkwaliteit.

Het kenmerk van de afdeling: een groot gebied waarin stad, platteland, strand en natuur zich verenigen. In het gebied zijn een veertigtal dorpskernen en gehuchten gelegen.

De agrarische sector is in al zijn facetten aanwezig: akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, melkveehouderij, glastuinbouw, bloembollen, snijbloemen met in al deze takken de verschillen in gewassen en dieren.

Wij zijn ervan overtuigd dat LTO Noord-KAVB voor de leden een financieel voordeel binnensleept dat een veelvoud bedraagt van de contributie. Voor ons is een lidmaatschap van LTO Noord-KAVB dan ook vanzelfsprekend!

## Bestuurssamenstelling 2022

|                      |                                                                             |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Martijn van den Berg | Voorzitter / PR                                                             |
| Gerard Goudsblom     | Vice-voorzitter / RO Schagen / Akkerbouw-Vollegrondsgroente / Flora & Fauna |
| Marjolijn van Diesen | Secretaris                                                                  |
| Alwin van der Salm   | Penningmeester / Bloembollen (zand) / RO Schagen                            |
| Marco Kroon          | RO Heerhugowaard / Melkveehouderij                                          |
| Martin Verduin       | Melkveehouderij                                                             |
| Peter Bruin          | Bloembollen (klei)                                                          |
| Joris van Klink      | Bloembollen (zand)                                                          |
| Bart Bak             | Water / Vollegrondsgroente                                                  |
| Pim Swager           | RO Langedijk / Vollegrondsgroente                                           |
| Rick van der Harg    | Agrarische Jongeren De Noord                                                |
| Luuk Smakman         | Agrarische Jongeren KAVB                                                    |
| Helma Vermuë         | Contactpersoon sociale betrokkenheid                                        |

## Ledenbijeenkomsten

De volgende ledenbijeenkomsten/activiteiten zijn het afgelopen verslagjaar georganiseerd:

- De jaarvergadering werd dit jaar op 14 maart gehouden, op het bloembollenbedrijf van de Gebroeders Hulsebosch te Schagerbrug. Na de jaarvergadering vertelde Frank Hulsebosch iets over het bedrijf, de avond werd afgesloten met een hapje en een drankje.
- Op 16 maart werd in samenwerking met LTO Noord afdeling Hollands Kroon en Bloembollenstudieclub Niedorp e.o. een bloembollenavond georganiseerd in 't Veld. Deze avond telde mee als officiële kennisavond voor het verlengen van de spuitlicentie.
- Op 22 en 23 augustus organiseerde de afdeling in samenwerking met Dekker granen & meststoffen weer een inzameling van landbouwplastic. Er werd dit jaar ruim 41.000 kilo ingezameld. Leden moesten in verband met de hogere kosten een eigen bijdrage betalen.
- In verband met de Landbouwmanifestatie op woensdag 22 juni in Stroe werd leden de mogelijkheid geboden kosteloos met de bus naar Stroe te reizen.

In december heeft het bestuur bij alle agrarische bedrijfsleden een banketstaaf langsgebracht. We verkeren als agrarische sector in roerige tijden, op deze manier was er een moment van persoonlijk contact in deze onzekere tijd.

In verband met persoonlijke omstandigheden van de voorzitter en waterportefeuillehouder was het bestuur in 2022 minder actief in het organiseren van (huiskamer)bijeenkomsten en andere activiteiten. De belangenbehartiging ging wel gewoon door en werd zo mogelijk overgenomen door andere bestuursleden.

In februari, september en december 2022 is er een nieuwsbrief voor de leden uitgegeven.

### **Ruimtelijke ordening**

Ruimtelijke ordening is voor de afdeling de 'core business'. Met de gemeenten in het werkgebied wordt periodiek overleg gevoerd over zaken die spelen.

### **Kavelruil gronden aan weerszijden van het kanaal**

In 2019 heeft Stivas onderzoek gedaan naar de problematiek van "over en weer grondeigendom" aan weerszijden van de vlotbruggen in gemeente Schagen. Mogelijk is een en ander te verbeteren middels kavelruil. In 2022 is uitvraag gedaan of agrariërs met land aan één kant van het Noordhollandsch kanaal willen onderzoeken of dit via een vrijwillig kavelruiltraject kan worden geruild voor land aan de andere zijde.

### **Gemeente Schagen**

#### **Gemeenteoverleg**

Normaal gesproken hebben wij twee keer per jaar als afdeling een overleg met de gemeente, waarbij naast de verantwoordelijk wethouder ook ambtenaren aanwezig zijn. In 2022 heeft geen regulier overleg plaatsgevonden. Na de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022 werd in juni een coalitieakkoord gepresenteerd en het college geïnstalleerd, met ook een nieuwe wethouder voor ons als aanspreekpunt. Een kennismaking vindt plaats in 2023.

Ook zal in 2023 een Agrisafari voor wethouders en gemeenteraadsleden worden georganiseerd om hen te informeren over actuele zaken die spelen in de agrarische sector en specifiek over knelpunten in de gemeente.

#### **Omgevingsvisie Schagen**

De Omgevingsvisie voor de gemeente Schagen is in december 2021 vastgesteld. Hiermee zijn de hoofdlijnen voor de toekomst bepaald, voor deelgebieden komen er mogelijk nog uitwerkingen. LTO Noord HLS heeft input geleverd m.b.t. de uitgangspunten voor de agrarische sector. Om de twee jaar bekijkt de gemeente of de Omgevingsvisie moet worden aangepast of aangevuld.

#### **Campagne Veiligheid**

Gemeente Schagen, OFS-geledingen, Fietsbond, Cumela en LTO Noord lanceerden in 2019 een gezamenlijke campagne over de bewustwording en veiligheid inzake landbouw- en transportverkeer. De bestuurders van de landbouw- en transportvoertuigen zijn zich over het algemeen bewust van de gevaren, echter zijn overige weggebruikers dat vaak niet. Het campagneteam koos als slogan voor de campagne: Wij rijden hier met én voor u. Doel van de campagne is om de bewustwording van alle weggebruikers (automobilisten, wandelaars, wielrenners en fietsers (elektrisch) en speciaal de jongeren) te stimuleren en rekening met elkaar te houden in het verkeer. Spandoeken op frames en de verspreiding van flyers en stickers waren onderdeel van de campagne. De vervolgactiviteiten voor scholieren en een open dag konden afgelopen 2,5 jaar niet doorgaan in verband met de coronamaatregelen. In 2023 wordt de campagne weer nieuw leven ingeblazen.

#### **OFS Agribusiness**

Met OFS Agribusiness vond regelmatig overleg plaats over diverse gemeentelijke zaken waarin we gezamenlijk optrekken, bijv. wegen en landbouwverkeer, duurzame energie, huisvesting arbeidsmigranten.

#### **Ondernemersfonds Schagen**

In een overeenkomst met de gemeente Schagen zijn afspraken vastgelegd en bestedingsdoelen van de door agrariërs opgebrachte gelden uit het Ondernemersfonds Schagen. Een nieuwe overeenkomst voor weer 4 jaar is in oktober 2021 ondertekend.

De afdeling moet jaarlijks een begroting indienen en tevens verantwoording aan de gemeente afleggen over de besteding van de gelden. De gelden kunnen niet gebruikt worden voor korting op de contributie en voor onze reguliere taken. Wel kunnen we doordat meer taken bij de afdeling komen te liggen, middels de gelden uit het Ondernemersfonds ervoor zorgen dat de LTO Noord/KAVB-contributie betaalbaar blijft.

Naast bijv. inhuur van derden voor advisering van het afdelingsbestuur over plannen vanuit de gemeente, wordt een deel van de gelden besteed aan financiële ondersteuning voor bijv. het organiseren van activiteiten die de agrarische sector in brede zin ten goede komen (o.a. verbeteren imago agrarische sector) en een maatschappelijk

doel dienen. Hiervoor kunnen aanvragen worden ingediend. Het bestuur bekijkt jaarlijks welke initiatieven worden ondersteund met een financiële bijdrage. Hierbij speelt o.a. spreiding over sectoren een rol.

In 2022 is een bijdrage verleend aan:

➤ **Statenleden bezoeken lelietelers**

Eind januari organiseerde LTO Noord regio West samen met onze afdeling een werkbezoek over de lelieteelt voor Noord-Hollandse Statenleden. Aanwezig waren Statenleden van D'66, ChristenUnie, GroenLinks en CDA. Er werd een bezoek gebracht aan Pater Bloembollen in Spierdijk en aan exporteur VWS in Langedijk. Pater Bloembollen teelt lelies en tulpen. Bij VWS worden de bloembollen verwerkt voor de export naar 52 landen. Het doel van het bezoek was om aandacht te vragen voor de lelie- en bloembollenteelt en de Statenleden te motiveren om zich in te zetten voor deze sector. Verder werd de noodzaak tot behoud van landbouwgrond onder de aandacht gebracht.

Het was een geslaagd werkbezoek waar ruimte was om de Statenleden te vertellen welke zaken er spelen in de sector en te laten zien hoe er in de praktijk wordt gewerkt op de bedrijven. Vooral de beeldvorming met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is vaak niet gestoeld op feiten. Kosten samenhangend met het werkbezoek werden betaald uit de OFS-gelden.

➤ **Bloemstukken Westfriesse Markt**

De Westfriesse Folkloremarkt kon na 2 jaar weer plaatsvinden, vanuit de OFS-gelden werden weer de bloemstukken op het podium verzorgd.

➤ **Bijdrage Bloeiend Zijpe**

De deelnemers aan de wandeltocht Bloeiend Zijpe op 24 april kregen allemaal een potje narcissen mee naar huis, gefinancierd vanuit de OFS-gelden.

➤ **Uitdelen boerenzakdoeken op Folklore Markt Schagen**

Op 21 juli werden tijdens de Westfriesse Folkloredag op de Markt in Schagen folders en rode zakdoeken uitgedeeld om aandacht te vragen voor de desastreuze stikstofplannen van het kabinet. We gingen het gesprek aan, het publiek reageerde positief en bijna iedereen knoopte de rode zakdoek om.

➤ **Samenwerking met woonzorggroep Samen**

Tijdens de Dutch Food week in is samen met de afdeling Hollands Kroon bij de open dag bij de verschillende afdelingen van Woonzorggroep Samen, een mooi krat met verschillende soorten groenten en fruit gebracht. Hierbij werd het belang van verse (en lokale) producten onder de aandacht gebracht. Na de open dag konden de bewoners ruiken, voelen en praten over de prachtige producten. Nadat de koks er prachtige maaltijden van bereidden werd er ook nog heerlijk van gegeten. Kosten werden betaald vanuit de OFS-gelden.

### **Gemeente Dijk en Waard**

Per 1-1-2022 werden gemeenten Langedijk en Heerhugowaard samengevoegd, de nieuwe gemeente draagt de naam 'Dijk en Waard'. Op 27 juli werd kennisgemaakt met de nieuwe wethouder Falco Hoekstra. Verder werden de volgende zaken besproken: gebruik Ringweg Alkmaar door landbouwverkeer, stand van zaken De Punt, energie (kleine windmolens op het erf), stikstof, OZB-verhoging inwoners Langedijk, huisvesting arbeidsmigranten.

Het vervolgoverleg in december kon niet doorgaan in verband het uit elkaar vallen van de coalitie in november. In 2023 is een kennismaking met de nieuwe wethouder gepland.

### **Omgevingsvisies Langedijk en Heerhugowaard**

De gemeenteraad Heerhugowaard heeft de Omgevingsvisie vastgesteld op 26 oktober 2021.

De gemeenteraad van de gemeente Langedijk heeft de Omgevingsvisie nog niet vastgesteld. Totdat de gemeenteraad van Dijk en Waard de omgevingsvisie Langedijk en Heerhugowaard heeft bekrachtigd voor het gehele grondgebied of in aangepaste vorm heeft vastgesteld, geldt de omgevingsvisie alleen voor het grondgebied van Heerhugowaard.

### **Huisvesting seizoenarbeiders**

LTO Noord heeft in 2018 de Noordkopgemeenten verzocht samen na te denken over herijking van het ruimtelijk beleid voor huisvesting van arbeidsmigranten. Ook is nadrukkelijk verzocht om uniform beleid in de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Heerhugowaard om een gelijk speelveld en duidelijkheid te scheppen voor de huisvesting van arbeidsmigranten in het landelijk gebied. Nieuwe inzichten in de kwalitatieve en kwantitatieve vraag naar huisvesting van arbeidsmigranten geven aan dat het huisvestingsvraagstuk nog altijd actueel is. De komende jaren zal de vraag naar huisvesting, ook ten behoeve van de agrarische sector, blijven toenemen.

Er is in 2019 een reactie verzonden aan de gemeente Schagen naar aanleiding van een raadsinformatiememo 'Huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten'. In deze memo wordt een kader geschetst waarbinnen het gemeentelijk beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten wordt uitgewerkt. Aangegeven is o.a.:

- Gekoppeld aan een 'agrarisch bedrijf' wordt voorgesteld om 20-60 huisvestingsplaatsen toe te staan. Een uitbreiding boven de 20 huisvestingsplaatsen is alleen toegestaan als een afstand van minimaal 500 meter wordt aangehouden tot de dichtstbijzijnde huisvestingslocatie met meer dan 20 plaatsen. Verzocht is dit afstandscriterium te laten vervallen.
- Gemist wordt de mogelijkheid om arbeidsmigranten te huisvesten in een tweede agrarische bedrijfswoning. Voorgesteld is om maximaal 2 personen per slaapvertrek, gekoppeld aan een gebruiksruimte van minimaal 12 m<sup>2</sup> per persoon, in een tweede agrarische bedrijfswoningen te mogen huisvesten (met een maximum van 8 personen).
- Voor het verlenen van toestemming voor de (kleinschalige) huisvesting van arbeidsmigranten is het opstellen van een beheerplan verplicht. In dit beheerplan wordt onder meer het toezicht op en de registratie van arbeidsmigranten geregeld. Een dergelijk beheerplan zou ook voor de grootschalige huisvestingsmogelijkheden moeten gelden. Vooral het toezicht op de huisvestingslocaties moet goed geborgd zijn.
- Realiseren van huisvestingseenheden daar waar er gewerkt wordt. Dat betekent dat huisvestingsplaatsen in principe alleen beschikbaar zijn voor arbeidsmigranten die in onze regio werkzaam zijn. Op deze wijze wordt het landelijk gebied niet zwaarder belast dan nodig voor de oplossing van het huisvestingsvraagstuk.

Ook aan de andere gemeenten in het werkgebied is een brief met deze aandachtspunten gestuurd.

In 2021 en 2022 is er nog geen beleid vastgesteld door de gemeente Schagen.

Er is in 2021 wel een onderzoek uitgevoerd door de provincie en gemeenten Schagen, Den Helder en Hollands Kroon welke zoeklocaties geschikt zijn om de werknemers te vestigen (geschikte, permanente huisvestingslocaties van minimaal 100 tot 3.000 buitenlandse werknemers). Gemeente Schagen gaat in gesprek met omwonenden, ondernemers en dorps- en wijkraden om deze zoeklocaties verder te onderzoeken.

### ***Toeristenbelasting seizoenarbeiders***

In 2021 lag er een voorstel om de toeristenbelasting te verhogen ook met betrekking tot betaling van de belasting voor arbeidsmigranten. Onder andere door inzet van de afdeling besloot de gemeenteraad dat de toeristenbelasting in 2022 niet werd verhoogd en dat arbeidsmigranten die verblijven op de agrarische bedrijven waar ze werken geen toeristenbelasting meer hoeven te betalen. We hebben steeds aangedrongen op het afschaffen van de toeristenbelasting voor arbeidsmigranten, omdat ze niet of nauwelijks gebruikmaken van (recreatieve) voorzieningen in de gemeente.

## **Verkeer**

### Overlast landbouwverkeer

Op veel plaatsen ondervindt het landbouwverkeer overlast van o.a. drempels, bloembakken en versmallingen. Het bestuur vraagt aandacht bij de gemeenten voor situaties die niet werkbaar zijn voor de sector. De afdeling wordt regelmatig op de hoogte gebracht van gemelde onveilige situaties in het werkgebied. De weg is bijvoorbeeld niet goed schoongemaakt na werkzaamheden of er wordt te hard gereden door woonkernen. Vanuit het afdelingsbestuur wordt hier regelmatig aandacht voor gevraagd: maak de weg schoon na de werkzaamheden en rijd rustig, geen 40 of 50 km maar 25 à 30 km door de dorpen. Zo voorkomen we ongelukken, en mogelijke maatregelen van de gemeente zoals betonnen obstakels/wegversmallingen/drempels.

### Grondhopen in bermen

In januari werd bericht ontvangen van de gemeente Schagen over grondhopen in de bermen, afkomstig van agrarische percelen. De grond wordt van de weg geschoven maar blijft vaak in de bermen liggen.

Het water blijft hierdoor langer staan en de bermen worden daardoor zachter en vaker kapot gereden. Het zorgt ook voor gevaarlijke situaties, als weggebruikers moeten uitwijken bijvoorbeeld.

De gemeente gaat hiertegen optreden. Eerst zal een waarschuwing worden gegeven, bij herhaling worden de kosten voor het opruimen van de grond verhaald op de veroorzaker.

### N241 (A.C. de Graafweg)

De N241, beter bekend als de A.C. de Graafweg, is een belangrijke regionale verbinding. De provincie werkt de komende jaren aan het veiliger maken van de weg. Tussen Schagen (aansluiting op de N248) en het Verlaat (kruising N242) is gewerkt aan een nieuwe inrichting. Deze werkzaamheden zijn in 2018 afgerond.

In 2021 is gestart met de uitvoering van de overige werkzaamheden. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn gronden aangekocht, kabels en leidingen verlegd en diverse onderzoeken uitgevoerd naar de bodemgesteldheid. Vanuit de afdeling zijn informatiebijeenkomsten bezocht waar zo nodig is gereageerd op de plannen.

Met het leggen van de kabels en leidingen en de werkzaamheden aan de weg zelf is in 2022 begonnen. Volgens de huidige planning zijn de werkzaamheden eind 2024 afgerond.

### Modderbeleid gemeente Schagen

Afgelopen jaren zijn met de gemeente Schagen afspraken gemaakt en is beleid voor modder op de weg vastgesteld. Door het plaatsen van waarschuwingsborden en het schoonhouden van de weg kunnen ongelukken worden voorkomen. Inwoners kunnen modderige wegen doorgeven aan een meldpunt, hierop wordt actie ondernomen en evt. kosten van schoonmaken worden doorbelast aan de vervuiler.

### **Waterzaken**

De portefeuillehouder Water van de afdeling bezoekt bijeenkomsten die door LTO Noord worden georganiseerd, o.a. overleg met onze vertegenwoordigers in het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en jaarlijks een regionale bijeenkomst over gebiedsoverstijgende onderwerpen (bijv. verzilting).

### Watercommissie Noordelijk Zandgebied

De afdeling is vertegenwoordigd in de Watercommissie Noordelijk Zandgebied (KAVB-LTO Noord). Onder andere worden zoutgehaltes gemeten op vaste punten in het gebied om zo in kaart te brengen wat de waardes zijn en om te kijken of er sprake is van uitzonderingen en/of bijzonderheden. Hieruit blijken ook eventuele pijnpunten. Doel is een goede waterkwaliteit te kunnen waarborgen voor nu en in de toekomst.

### Wateroverlast 2021 en vervolg

Op 18 en 19 juni 2021 kwamen vele agrariërs in het werkgebied van de afdeling in de problemen door wateroverlast na noodweer en zijn massaal bijgesprongen met pompen. Er viel in korte tijd 150 millimeter regen, het watersysteem kon dat niet opvangen.

Er was in de getroffen gebieden kritiek op de stand en het beheer van met name de bergingsgebieden, ook de bereikbaarheid van de gebiedsbeheerders van het hoogheemraadschap in de belangrijke eerste uren en daarna was onvoldoende. Het afdelingsbestuur was betrokken bij overleg met het waterschap en o.a. een werkbezoek aan het getroffen gebied.

Het hoogheemraadschap liet een evaluatierapport opstellen en erkende fouten te hebben gemaakt in de communicatie en de eigen zichtbaarheid. Over het functioneren van het watersysteem wordt verschillend gedacht. Er hebben diverse bijeenkomsten voor agrariërs met het hoogheemraadschap plaatsgevonden. In mei 2022 werd een bijeenkomst gehouden over crisisbeheersing in de toekomst en versterken van het watersysteem (ophalen van inzichten en ideeën) en in november 2022 een bijeenkomst 'Op weg naar 'samenredzaamheid' bij extreme neerslag'. Hier presenteerde HHNK een overzicht van maatregelen die zijn uitgevoerd in o.a. Zijpe en analyses van inzichten en ideeën en hoe deze worden vertaald in de crisisbeheersing. Door samenredzaamheid, het gecoördineerd inzetten van extra bemaling tijdens extreme neerslag, kan samen wateroverlast worden geminimaliseerd. Ook is er nagedacht hoe de polders robuuster gemaakt kunnen worden zodat wateroverlast zoveel mogelijk kan worden beperkt. Voor de Zijpe worden de overleggen vervolgd, naast de testgebiedjes wil HHNK een totaaloverzicht maken van opstelplaatsen voor extra pompen en van maatregelen die nodig zijn om dat in de praktijk effectief te kunnen doen. Daarbij wordt ook gekeken naar waterlopen die met voorrang zouden kunnen worden vrijgehouden van begroeiing. Het uiteindelijke doel is om een aanpak te ontwikkelen waarmee samenredzaamheid kan worden gerealiseerd in het gehele beheergebied.

### **Flora en fauna**

#### **Ganzenbeheerplan**

Er is in 2021 een ganzenbeheerplan aangenomen door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland voor de periode 2021-2024. Er is gekozen voor een afwijkende planperiode (normaal is 6 jaar) om sneller te kunnen ingrijpen als de populatie niet genoeg daalt. LTO Noord vindt het jammer dat de provincie om politieke redenen heeft besloten de winterrust ongemoeid te laten. Juist aanpassing van de winterrust had kunnen helpen om de schade aan landbouwgewassen te verkleinen.

Het nieuwe plan geeft desondanks ook mogelijkheden om beheer en schadebestrijding van ganzen te verbeteren. Er worden 5 regionale beheerteams (ook 1 in de Kop) ingezet, vooral voor het uitvoeren van populatiebeheer in de natuurgebieden met een focus op het voorjaar (afschot en ruivangsten).

#### **Verhoging eigen risico faunaschade**

De provincie Noord-Holland met ingang van 1 mei 2021 het eigen risico voor ganzenschade verhoogd van 5% naar 20%. LTO Noord is het met deze verhoging niet eens. Enerzijds omdat diezelfde provincie eerder heeft toegezegd niet te morrelen aan het eigen risico totdat de ganzenpopulatie is teruggebracht naar het schadeniveau in het jaar 2005. Anderzijds omdat aan ondernemers geen aanvullende maatregelen zijn geboden om ganzenschade te voorkomen. Om die redenen heeft LTO Noord besloten om de verhoging van het eigen risico via het juridische spoor aan te vechten. Met enkele ondernemers wordt een dossier opgebouwd dat aan een rechter kan worden voorgelegd.

Agrarisch ondernemers werden opgeroepen bezwaar aan te tekenen tegen de ontvangen beschikking van BIJ12 voor ganzenschade. Voor gronden gelegen buiten de Natura 2000-gebieden en/of de ganzenfoerageergebieden is de tegemoetkoming ganzenschade met 20% gekort. LTO Noord heeft als hulp hiervoor een voorbeeldbezwaarschrift opgesteld.

### **FaunaSpot**

FaunaSpot is het nieuwe registratiesysteem voor faunabeheer in Noord-Holland. Vanaf 1 januari 2023 vervangt FaunaSpot het FRS. FaunaSpot is een app op de mobiele telefoon (t.z.t. ook tablet) waarmee agrariërs en jagers faunabeheer-activiteiten eenvoudig en snel registreren: preventieve maatregelen, verjaging, afschot en nestbehandeling.

Met FaunaSpot kun je als agrariër preventieve maatregelen registreren. Deze data kun je – samen met de data van jouw jager - gebruiken bij een aanvraag voor tegemoetkoming in de schade aan gewassen. In geval van een rechtszaak kunnen de data worden gebruikt om aan te tonen wat er allemaal gedaan is om schade te voorkomen.

Betrouwbare data zijn belangrijk voor de onderbouwing van faunabeheerplannen en de uitvoering daarvan. Daarmee kan worden aangetoond wanneer preventieve maatregelen onvoldoende werken en er een andere vorm van beheer noodzakelijk is om schade te voorkomen. FaunaSpot is een goede manier om die betrouwbare data te vergaren.

### **Duurzame Energie**

Nederland is opgedeeld in 30 energie-regio's. Elke gemeente, provincie en waterschap werkt binnen deze regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

Elke gemeente gaat binnen een RES aan de slag om een aanbod te maken. Doel is o.a. minder CO<sub>2</sub> uitstoten. En met elektriciteit, geothermie, zonne- en windenergie zorgen voor energie. Een bijdrage zou kunnen zijn het toestaan van kleine windmolens (beperkte hoogte) om de eigen energiebehoefte in te vullen (niet terugleveren), naast zonne-energie op daken. Met de gemeente Schagen werd op 2 februari een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd over 'Microturbines'.

De RES 1.0 is af. Dit betekent niet dat nu direct windturbines worden neergezet en zonneweides aangelegd. Hieraan gaat nog een uitvoerig proces van onderzoek, overleg en besluitvorming vooraf. Iedere twee jaar wordt de RES geactualiseerd: na RES 1.0 volgt RES 2.0, RES 3.0 enzovoorts.

In de RES 1.0 staan de zoekgebieden die de komende twee jaar verder onderzocht en uitgewerkt worden. Hierbij wordt gezocht naar de optimale oplossingen van dat moment. Zoekgebieden kunnen afvallen of worden aangepast. Ook kunnen nieuwe zoekgebieden worden toegevoegd.

De uiteindelijke beslissing over individuele projecten voor zonneweides en windturbines blijft lokaal geregeld via bestemmingsplannen en de omgevingsvergunning. In RES 1.0 staan kaarten met de zoekgebieden voor zon en windenergie ingetekend. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad waar wat is toegestaan.

Een grote bottleneck is de netcapaciteit op dit moment. Liander heeft al aangegeven dat zij 2-5 jaar nodig hebben om het net te verzwaren.

### **Windplan agrariërs Noord-Holland Noord**

Samen met de Natuur & Milieu Federatie NH en lokale energie-coöperaties (onder de koepel van ESN) is LTO Noord in 2022 gestart met een inventarisatie waar nieuwe kansen liggen voor wind op land-projecten. LTO Noord kan zo in kaart kan brengen waar leden behoefte hebben aan wind op land. Provincie Noord-Holland brengt zaken in beweging, vroeg of laat moeten gemeenten meebewegen. RES 1.0 zit (nog) op slot, dus LTO Noord wil de vorming van RES 2.0 beïnvloeden en voorkomen dat grote partijen van buiten de sector ons voor zijn. Het gaat om boerengrond en boerenbelang: rendabel, lokaal eigendom en milieubewust. Wordt vervolgd in 2023.

### **PR en Imago**

#### Boeren en tuinders pakken uit

Boeren en tuinders vinden het belangrijk om het positieve verhaal van de agrarische sector te vertellen en te laten zien aan burgers. We werken dagelijks met hart en ziel om mooie voedselproducten te leveren aan consumenten in Nederland en ver daar buiten.

Zomeractie: er werden door het hele land heel veel activiteiten georganiseerd zoals bijv. fiets- en wandeltochten, boerenpicknicks, een rondje door de stal, speurtocht of workshop 'Koe schilderen'.

Ook waren er weer veel activiteiten in december in het kader van 'Boeren en tuinders pakken uit met kerst'. Ook deze kerst deden boeren en tuinders weer mee met sfeervol verlichte boerderijen, trekkeroptochten, drive throughs door stallen en kassen en verkoop van streekproductpakketten.

#### Boeren Buren Dag

Nieuw dit jaar was deze Boeren Buren Dag op zaterdag 24 september. Boeren en tuinders organiseerden met hun buurt een leuke dag en gingen met elkaar in gesprek. LTO Noord zorgde voor een gratis pakket met o.a. koffie en een cakemix, maar ook slingers, kleurplaten en een spel.

#### OFS-acties

Ook de vanuit OFS-gelden gefinancierde activiteiten zorgden voor veel media-aandacht en positieve reacties van betrokken maatschappelijke groepen. Zie verslag van de activiteiten onder 'Ondernemersfonds Schagen'.

#### Met de klas de boer op

Een groep van voornamelijk agrarische vrouwen organiseert bedrijfsbezoeken voor de kinderen van de basisschool in het kader van het project 'Met de klas de boer op'. Elke groep gaat 1 keer per jaar op bezoek bij een agrarisch bedrijf. Met de kleuters gaan we naar de lammetjes en met de oudere kinderen naar de koeien, kippen, bollen etc. De LTO Noord-KAVB afdeling HLS steunt het project, waardoor een bijdrage aan de bedrijven die worden bezocht kan worden gegeven.

Op dit moment doen er scholen mee uit 't Zand, Petten, Oudesluis en Burgerbrug.

Het is een wens van het afdelingsbestuur om dit project uit te breiden naar meer scholen in het werkgebied. In 2022 hebben meer scholen geïnformeerd naar het project, hopelijk kunnen we afspraken maken voor een bedrijfsbezoek.

#### Facebook en website

Onze afdeling heeft binnen de LTO Noord-website een eigen afdelingspagina. Hier worden nieuwsberichten en agenda-items geplaatst. Via de wekelijkse nieuwsbrief van LTO Noord blijven de leden zo ook van afdelingsactiviteiten op de hoogte.

De afdeling heeft een eigen Facebook-pagina. We plaatsen hier regionale items en algemene agrarische zaken.

#### **Zorg om Boer en Tuinder**

LTO Noord heeft aandacht voor leden in 'zwaar weer'. Ondernemers hebben te maken met veel onzekerheid en druk, zeker in deze tijd, met als gevolg dat het soms niet goed gaat in gezin en bedrijf. LTO Noord wil ook op dit gebied iets bieden aan de leden. Niet in de hulpverlenende zin, maar wel in het signaleren van probleemsituaties (denk aan: financiële problemen, overlijden, echtscheiding, verslaving, te weinig zorg voor dieren, zaken niet na kunnen komen enz.) en het goed doorverwijzen naar bijvoorbeeld een huisarts, een accountant, een dierenarts of iemand anders die de boer of tuinder kan ondersteunen.

Voor onze afdeling vervult Helma Vermuë de functie van contactpersoon sociale betrokkenheid. Zij is aanspreekpunt als iemand signaleert dat er bij een collega-ondernemer moeilijkheden zijn op het bedrijf/gezin of als iemand zelf problemen heeft.

Zij weet welke hulpmiddelen er ingezet kunnen worden en kan mensen hier verder mee helpen.

#### **Agrarische Jongeren**

De Agrarische Jongeren zijn vertegenwoordigd in het afdelingsbestuur, op die manier blijven zij goed op de hoogte van wat er in het gebied speelt en andersom krijgt het afdelingsbestuur een beeld van wat speelt bij de jonge agrarische ondernemers. Geprobeerd wordt om de drempel van Jongeren naar LTO Noord-lidmaatschap te verlagen en zo een betere doorstroming te creëren.

De Agrarische Jongeren Noordelijk Zandgebied en de Agrarische Jongeren De Noord zijn beiden afgevaardigd in het afdelingsbestuur.

Agrarische Jongeren De Noord is een vereniging van jongeren met een agrarische (vooral veehouderij) achtergrond (16/35 jaar) met 120 leden. Het bestuur bestaat uit 8 personen met een bestuurstermijn van 5 jaar. Normaal gesproken worden 4 tot 5 avonden per jaar georganiseerd voor de leden en een excursie.

De Agrarische Jongeren Noordelijk Zandgebied is een vereniging van jongeren met nagenoeg allemaal een bloembollen-achtergrond in de leeftijd van 16 t/m 35 jaar. Het bestuur telt 6 leden. Per jaar worden ongeveer 3 informatieavonden georganiseerd over actuele onderwerpen/problemen in de sector. Ook wordt 1 keer per jaar een uitje georganiseerd in de vorm van een bedrijfsbezoek.